

vi inledde under förra mandatperioden! Vi ser ett ökat behov av "mellanboenden", i den meningen att det behöver fyllas en lucka mellan egen ordinarie bostad och vård- och omsorgsboende. Vi delar planens vision om att skapa tillgängliga bostäder med ett socialt innehåll, och kan inte nog understryka dem som platser där det skall gå att bo tryggt, äta i gemenskap och leva ett rikt liv.

Vi vill dock höja en varningsflagga kring privata nyproduktioner riktade till äldre, då de påfallande ofta inte byggs för människor med en svagare ekonomi. Det finns en tydlig underliggande klassaspekt när det byggs lika mycket för marknadens behov och inte de äldres. För att sammanfatta det tydligt, många av dessa privata seniorbostäder har hyror som inte är anpassade för den personal som tidigare i sina liv har arbetat inom äldreomsorgen. Av det enkla skälet att många av stadens invånare blir fattigpensionärer så måste hyrorna till varje pris hållas nere.

Vi anser att planeringen av servicehus och seniorboende grundas på flera osäkra antaganden. Det uppges minskad efterfrågan av servicehus samtidigt som ansökningar med otrygghet och oro som grund hittills inte beviljats. Riktlinjerna har dock reviderats och beslutats av kommunfullmäktige den 12 april 2021 och i de nya riktlinjerna har hög ålder definierats till 85 år och äldre vilket förhoppningsvis kan leda till en ökning av beslut om servicehus. Det saknas underlag för antagandet att seniorbostäder med möjlighet till social gemenskap och måltider skulle kunna ersätta servicehus. Vi anser vidare att de hårda ekonomiska prioriteringar som görs vid bedömningarna till vård- och omsorgsboende inte är acceptabla.

§ 11 Uppföljning av stadens lex Sarah rapportering år 2020 Dnr ALD 2021/30

Äldrenämndens beslut

1. Nämnden godkänner redovisningen av inkomna lex Sarah-rapporter under 2020.
2. Nämnden överlämnar redovisningen av inkomna lex Sarah-rapporter under 2020 till kommunfullmäktige.
3. Ärendet överlämnas för kännedom till stadsdelsnämnderna, arbetsmarknadsnämnden och utbildningsnämnden.

Ärendet

Äldreförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2021-05-06.

Socialförvaltningen och äldreförvaltningen har genom en enkät till samtliga berörda nämnder följt upp rapporterade missförhållanden enligt bestämmelserna om lex Sarah under 2020. Totalt rapporterades 304 missförhållanden, av dessa bedömdes 26 vara allvarliga missförhållanden. Av rapporterna avsåg 269 missförhållanden i nämndernas egen verksamhet och 34 i enskild verksamhet. De flesta rapporteringarna enligt lex Sarah i egen regi har under 2020 skett inom äldreomsorgen, följt av funktionsnedsättningsområdet och verksamhetsområdet barn och unga. Den vanligaste typen av missförhållande var brister i utförandet av insats följt av brister i rättssäkerhet vid handläggning och genomförande. Jämfört med 2019 har det totala antalet rapporter om missförhållanden minskat något.

Förvaltningarna föreslår att nämnderna godkänner redovisningen av inkomna lex Sarah-rapporter under 2020 samt överlämnar redovisningen till kommunfullmäktige. Vidare föreslås att ärendet överlämnas till berörda nämnder för kännedom.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Mirja Räihä m.fl. (S) anmälde ett särskilt uttalande till vilket ledamoten Robert Mjörnberg m.fl. (V) ansluter sig till enligt följande.

Med anledning av vårens händelser, där Attendo bröt mot efterforskningsförbudet och varslade ett vårdbiträde som larmat om missförhållanden om uppsägning, är det högst oroande att se den markanta skillnaden i anmälningar mellan egen regi och enskild verksamhet. Vad är anledningen till att de enskilda verksamheternas medarbetares lagstadgade skyldigheter att påtala brister och anmäla missförhållanden inte efterföljs?

När det gäller äldreomsorgen inkom totalt 119 lex Sarah-rapporter. Från stadens egenregiverksamhet inkom 103 rapporter och från enskild regi inkom 16 rapporter.

Förvaltningens bedömning att kunskapen om de skyldigheter som följer enligt lex Sarah behöver öka förefaller helt korrekt, oavsett om det är det egentliga skälet till de förhållandevis få rapporteringarna. Vi instämmer i förvaltningens synpunkt angående vikten av att staden bidrar till att verksamheter i enskild regi är väl förtrogna med dels skyldigheten att rapportera missförhållanden inom den egna verksamheten och dels skyldigheten att omedelbart informera beställande nämnd om inkommen lex Sarah-rapport.

Äldreförvaltningen menar att det är rimligt att anta att många verksamheter har haft stora utmaningar med att klara av att bedriva sin kärnverksamhet och upprätthålla en adekvat bemanning under pandemin. Vi har betalat ut miljoner till enskilda verksamheter som kompensation för tomställda platser på grund av pandemin. Samtidigt minskar Kavats Vård AB, en av vårdjättarna som mottagit pengar, bemanningen och hyvlar tjänster med så mycket som upp till 25 procent i en bransch där de anställda redan går på knäna. För stadens del handlar det om Persikan i Akalla, Birger Jarl på Norrmalm och Björksätra i Sättra. Attendo går med miljonvinster och betalar ut bonusar till ledningen. Efter flera vårdskandaler i Finland tvingades Attendo öka bemanningen och bolagets resultat gick då från 330 miljoner plus under 2018 till en förlust på 45 miljoner 2019.

Läs det igen. När de ökade bemanningen och följde kraven gick de från 330 miljoner plus till 45 miljoner minus. Det är fullkomligt uppenbart att redovisningen av inkomna lex Sarah-rapporter under 2020 nu måste leda till skarpare krav på bemanning och ett kraftfullt arbete för ett öppnare och tryggare klimat för de anställda att våga anmäla missförhållanden. Det är en lagstadgad skyldighet som staden nu måste säkerställa efterföljs i den skattefinansierade äldreomsorgen.

§ 12 Fördelning av stimulansmedel för God och Nära vård inom äldreomsorgen

Dnr ALD 2021/134

Äldrenämndens beslut